

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української й іноземної філології, журналістики та мистецтв
Кафедра англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова**

**ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ В
АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ МЕДІА**

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття рівня вищої освіти «магістр»

Виконала: здобувачка 2 курсу 08-202М групи
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальності 035. Філологія
Спеціалізації 035.041 германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійної програми «Філологія
(германські мови та літератури (переклад включно))»
Маланій Ніка Віталіївна

Керівник: докторка педагогічних наук, професорка
Заболотська Ольга Олександрівна

Івано-Франківськ – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ЛІНГВІСТИЧНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ.....	6
1.1. Реалія у лінгвістичному ракурсі.....	6
1.2. ЗМІ як компонент сучасного медіа простору.....	10
РОЗДІЛ 2. ЗАСОБИ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ.....	16
2.1. Осмислення українських культурних реалій в медіа просторі Канади.....	16
2.2. Сприйняття культурних реалій України англійськомовними ЗМІ.....	26
ВИСНОВКИ.....	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	37

ВСТУП

Важко уявити сучасне життя без комунікації та отримання нової інформації. Пересічні громадяни, науковці, діти, фахівців у різних галузях знань використовують Інтернет мережу як швидкий та зручний засіб поповнення своїх знань, нової інформації. Продукція медіа дискурсу зацікавлює своєю вербальною і візуальною складовою, що надає їй домінуючу роль в формуванні сприйняття реципієнтами інформаційного простору.

У добу глобалізації та інтенсивного розвитку міжнаціональних зв'язків, особливої актуальності набуває питання міжкультурного порозуміння. Для ефективного порозуміння недостатньо лише володіти мовою — необхідно також бути обізнаним з культурними традиціями, нормами поведінки та стилями спілкування людей у конкретній країні. У цьому ключі питання осмислення культурних реалій країни дає поштовх для розуміння ментальності та поведінки народу в певних ситуаціях, зокрема історичних.

Проблемою відтворення українських реалій в англійській мові займалися такі вітчизняні науковці як К. Буслаєва та І. Голоборода, натомість відтворення культурних українських реалій в англійськомовних медіа не стало предметом сучасних розвідок науковців.

Актуальність дослідження обумовлена загальним спрямуванням лінгвістичних досліджень на вивчення особливостей реалізації культурних реалій українського народу як структури знань про історію та культуру країни та невід'ємну частину семіотичного простору медіа дискурсу, спрямовану на створення інформаційного контенту при сприйнятті медіа споживачем.

Об'єкт дослідження – культурні реалії українського народу.

Предмет — засоби відтворення українських культурних реалій в англійськомовних медіа.

Мета дослідження — виявити засоби відтворення українських культурних реалій в англійськомовних медіа. На реалізацію мети спрямовано виконання таких завдань:

- 1) Охарактеризувати сутність поняття «реалія», його типологію та функції;
- 2) З'ясувати кореляцію понять «інформаційний простір» та «медіа дискурс»;
- 3) Виокремити джерела відтворення культурних реалій в англійськомовних медіа Канади та їх специфіку;
- 4) Визначити лінгвістичні особливості відтворення культурних реалій в англійськомовних світових медіа.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконується згідно науково-дослідної теми кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова "Лінгвокогнітивні, лінгвокультурологічні, наратологічні та перекладознавчі аспекти дослідження художніх та нехудожніх типів текстів" (державний реєстраційний номер 0123U103801)

У процесі дослідження використовувалися такі **методи дослідження**: *дискриптивний* (для опису характерних рис реалій, культурних реалій, кореляції понять «інформаційний простір», «медіа дискурс»); *метод семантичного аналізу* (для визначення семантики лексичних одиниць та розкриття семантичних зв'язків між лексичними одиницями в контексті); *метод інтерпретаційно-текстового аналізу* (для встановлення засобів вербальної репрезентації українських культурних реалій в англійськомовних медіа джерелах); *метод стилістичного аналізу* (для виявлення тропів та фігур, що актуалізують українські культурні реалії у відповідних англійськомовних медіа ресурсах)

Новизна дослідження полягає у тому, що вперше робиться спроба визначити засоби відтворення та особливості осмислення українських культурних реалій в світових англійськомовних медіа.

Практична значущість дослідження полягає у тому, що основні результати дослідження можуть бути використані в курсах «Країнознавство», «Новітні досягнення в галузі лінгвістики», при написанні курсових та кваліфікаційних робіт.

Апробація: основні положення роботи викладено у доповіді «Відтворення українських культурних реалій в медіа Канади» на XVI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі», 17–18 квітня 2025 року (факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ), Херсон-Хмельницький,

Публікації: стаття доповіді «Об’єктивація національної ідентичності українців в офіційних джерелах англійськомовного медійного дискурсу» на VI Міжнародній науковій конференції «Інновації та науковий потенціал світу», Рівне, 2025; тези доповіді «Реалізація національної ідентичності в англomовних джерелах розважального характеру» на VI Міжнародній науковій конференції «Наукові відкриття та фундаментальні наукові дослідження: світовий досвід», Івано-Франківськ, 2025; стаття доповіді “Українська ідентичність в медіа просторі світу” на IV науково-практичній конференції «Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи», ХНПУ ім. Г.Сковороди, Харків, 2025.

РОЗДІЛ 1. ЛІНГВІСТИЧНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Реалія у лінгвістичному ракурсі

Мова - постійно в перетині з низкою різноманітних сфер, таких як : література, культура, мистецтво, наука, кінематографія тощо. Саме з цим пов'язана нагальна проблема перекладу, котра вирішується передачею лексем адекватного перекладу зі уточненням національної специфіки та етнічного колориту мови оригіналу (МО) в мову перекладу (МП).

Переклад культурно маркованої лексики, зокрема реалії, в першу чергу змушує замислитися над збереженням прагматики лексеми МО в МП. Переклад – клопітливий процес перетворення тексту, що написаний однією мовою, використовуючи мовні засоби іншої мовної системи. Так, успішний, адекватний переклад – той, що після його відтворення форма та зміст початкового повідомлення є збереженими у перенесеному тексті. [11, с. 64]

О. Григор'єва, акцентує, що адекватний переклад мусить викликати у іншомовного реципієнта «комунікативну реакцію». Дійсно, при перекладі, спрямовується увагу саме на конотативні та денотативні елементи вихідного тексту. Також важливо акцентувати увагу на прагматичний аспект, адже він включає у мене взаємодію мовного вираження з учасниками комунікації. [5].

Перекладачі змушені приділяти особливу увагу численним деталям, зокрема мовним реаліям, що швидко поширюються. Щодня в мовах виникають десятки нових назв для позначення понять і предметів, які активно запозичуються носіями інших мов. Викликом у такій роботі постає пошук найбільш відповідного способу передачі лексичний одиниць МП. [25, с. 107]

Феномен «реалія» охоплює не тільки конкретні об'єкти, явища чи факти, а й їхні лінгвістичні позначення. Такі одиниці мають національну і культурну

своєрідність і згруповані до нееквівалентного словника, тобто слів, що відображають поняття, які відсутні в іншій мові чи культурі. Реалії вирізняються своєю особливою семантикою, що зумовлена їх тісним зв'язком із конкретною культурою, і функціонують у рамках опозиції «свій— чужий». [25, с. 107]

Проблемою відтворення реалій займалися такі вітчизняні та закордонні науковці як: С. Влахов, С. Флорін, [49] К. Буслаєва [2, с. 31–34], І. Голиборода [4, с. 226–231], Р.Зорівчак та інші. У дослідженнях К. Буслаєвої та І. Голобороди порушується проблема перекладу та відтворення українських історичних реалій англійською мовою. [2, с. 31–34; 4, с. 119].

Зазвичай при перекладі слів-реалій з однієї мови на іншу постають дві основні проблеми. Перша полягає у відсутності еквівалента в мові перекладу через те, що в носіїв цієї мови немає самого об'єкта, який позначається реалією. Друга проблема стосується необхідності не лише передати предметне значення реалії, а й зберегти її колорит, тобто національний та історичний відтінок. Вибір оптимального перекладацького підходу можливий лише за умови врахування трьох важливих компонентів: мовних знань, когнітивної бази й особистого емоційного досвіду перекладача. [8, с. 233]

Так, способи, застосовані в перекладацькій практиці для передачі феномену реалій, умовно можна поділити на наступні основні категорії:

- 1) Транскодування: транскрипція та транслітерація. Саме методи фіксують максимально графічний та звуковий рівень слова без збільшення його обсягу. Головним недоліком постає те, що вони можуть залишитися незрозумілими для реципієнтів цільової мови. Саме контекст може розтлумачити приблизне пояснення значення лексеми.
- 2) Калькування — цей метод передбачає прямий переклад слова/словосполучення по його частинам. Це дозволяє зберегти зміст без

збільшення обсягу слова. Цей спосіб, однак, має свої обмеження: використання його можливе при випадках, коли кожен елемент МО має логічний зв'язок зі своїм значенням.

- 3) Аналог (приблизний відповідник) – слово або словосполучення у МП, що позначає максимально схоже, проте не еквівалентне поняття, в порівнянні з МО. Цей метод є доволі стислим та зрозумілим для реципієнтів, проте його недоліком залишається «упущення» автентичності феномену реалії. Тобто, повністю передати специфіку значеннєвого спектру не вдасться.
- 4) Тлумачення або описовий переклад – спосіб пояснення реалії за допомогою кількох слів або ж кількох речень. Такий метод доволі збільшує обсяг, проте найповніше освітлює зміст та передає всі культурні особливості реалії, що є його суттєвою перевагою. [25, с. 110]

Найбільш детальну класифікацію реалій представлено в монографії С. Влахова та С. Флоріна. Автори розрізняють предметну, часову і місцеву класифікації реалій. Основою предметної класифікації є об'єкт або явище, яке позначає реалія. В залежності від того, який саме об'єкт чи явище відображають реалії, їх можна поділити на три основні групи:

1. Географічні реалії охоплюють назви об'єктів фізичної географії, включаючи метеорологічні явища, а також географічні об'єкти, пов'язані з діяльністю людини. Сюди ж входять назви ендемічних видів — тварин і рослин.

2. Етнографічні реалії стосуються понять, що відображають побут і культуру народу. До них належать: побутові терміни; трудова діяльність; позначення понять мистецтва та культури; етнічні категорії; одиниці виміру та назви грошових одиниць.

3. Суспільно-політичні реалії включають: поняття, пов'язані з адміністративно-територіальним устроєм; назви представників і органів влади;

військову термінологію; найменування організацій, титулів, звань, каст чи соціальних станів [40, с. 108].

Німецька перекладознавиця К. Геншельманн [38] (у перекладі та упорядкуванні Я. Муктаєвої [16, с. 174-177]) також систематизували найбільш дотичну класифікацію, яка корелює з С. Влаховим і С. Флоріним. Обидві запропоновані системи базуються на тематичних принципах людської діяльності, та охоплюють провідні сфери культурного життя, а саме: мистецтво, політика, релігія, географія, архітектура, військова справа, побут, етнографія тощо. [40, с. 109]

К. Геншельманн інтерпретує реалії як лексеми, головна функція яких, репрезентуватися унікальні аспекти життя певного народу, пропонуючи наступну деталізовану класифікацію:

1. Географічні реалії – слова/словосполучення, котрі позначають особливі географічні та природні об'єкти місцевості, країни: Карпати – *Carpathians* або *Carpathian Mountains*, *der Bodensee* – озеро Бодензее.

2. Етнографічні реалії охоплюють цілий спектр культурних фенонімів, що освітлюють культурний досвід (обряди, свята, традиції), світогляд, етнічну специфіку народу: чугайстер – *chuhaistyr* (сильний, могутній лісовий дух українських Карпат). [16, с. 175]

3. Побутові реалії – слова, що окреслюють матеріальні здобутки нації, пов'язані з житлом, їжею, одягом, предметами щоденного вжитку: *kutya* – кутя, *borschch* – борщ, люлька – *pipe*.

4. Історичні реалії – слова-феномени, що охоплюють історичну спадщину країни: назви держав у минулому, ретроспективна періодизація подій тощо. Наприклад, вертеп – *Vertep* (різдвяна театральна вистава), *DDR* – Німецька Демократична Республіка.

5. Суспільні реалії – слова/словосполучення, що характеризують окремі соціальні угруповання, інституції, дійства та процеси: *GenZ* – покоління Z, бандерівці - *Banderivtsi*

6. Політичні реалії – терміни, що демонструють політичні події, явища, висвітлюють політичне життя країни: *der Kanzler* – канцлер, референдум – *referendum*.

7. Військові реалії - слова/словосполучення, що охоплюють явища, процеси військової справи та військового життя: ЗСУ – *UAF (Ukrainian Armed Forces.)*

8. Архітектурні реалії – терміни, що відображають царину культурного будівництва: мазанка – *mazanka*, курган – *kurgan*.

9. Релігійні реалії – слова, що несуть у собі духовне значення, все, що пов'язано з релігією, культом, віросповіданням, обрядами та практиками: *Ganesh* – Ганеш, *Trinity* – свята Трійця. [40, с. 111]

Класифікація німецької науковиці К. Геншельманн тематично корелює із моделлю класифікацій Влахова–Флоріна, проте більш деталізовано акцентує увагу на окремих підгрупах, що є важливо при аналізі медіа простору, де реалії часто несуть функції маркерів культурної ідентичності.

Отже, наведені типології реалій, демонструють багатовимірність даного феномену, охоплюють глибину культурного навантаження за допомогою варіативності за структурою, тематикою, хронологією тощо.

1.2. Кореляція понять «інформаційний простір» та «медіа дискурс»

Сьогодні зарубіжні медіа-корпорації (*News Corporation, CNN International i BBC World, Associated Press, Euronews, The Guardian, The New York Times, The Financial Times*) контролюють весь світ, домінуючи в обробці, публікації та розповсюдженні інформації. Міжнародні онлайн-ЗМІ стрімко розвиваються та мають вплив на світове суспільство. Об'єднуючи телебачення, радіо, газети та інші

ЗМІ в єдиний інформаційний простір, медіа не обмежені територіально, і тому їх споживачами є представники різних націй, етнічних груп та культур.

Дослідники доводять, що розвиток міжнародних медіа систем відбувався під час геополітичних, економічних і соціальних змін кінця 1980-х років, а також під час трансформації світового інформаційного ринку в 1990-х роках. Аналіз еволюції медіа-технологій показав, що історична тенденція розвитку масової комунікації полягає в постійному збільшенні кількості каналів поширення інформації. (Шевчук с.34-35)

У фокусі уваги сучасних науковців (Дубас О. [6], Дубняк К. [7], Захаренко О. [9], Лисинюк М., Макаренко Л. [14, с. 102-117], Пелешишин А.[18, 10-16], Röttger P., Balazs B., Muhammad Z. [41], Bhangu G.) постає інформаційний простір ХХІ ст., його функції та специфіка. Українські дослідники Пелешишин А.і Гумінський Р. в межах віртуального інформаційного середовища, розробили модель інформаційного простору в соціальних мережах, виділяючи внутрішні та зовнішні компоненти.

Польський вчений Т. Гобан-Клас виділяє в інформаційному просторі такі типи комунікації: міжособова, публічна та масова [37].

Дослідники по різному тлумачать поняття «інформаційний простір», та, на нашу думку, інформаційні ресурси та споживачі інформації саме і створюють інформаційний простір. Існує інформаційний простір держави; європейський інформаційний простір; світовий інформаційний простір; віртуальний інформаційний простір.

Науковець Дубняк К. виділяє такі функції інформаційного простору: «інтегруюча – об'єднання в просторово-комунікативне й соціокультурне середовище різних видів діяльності (економічної, соціальної, культурної, політичної);

- комунікативна – створення особливого середовища транскордонної, інтерактивної й мобільної комунікації різних суб'єктів, у межах якої вони здійснюють інформаційний обмін;

- актуалізуюча – актуалізація інтересів різних суб'єктів діяльності в інформаційному просторі шляхом реалізації ними інформаційної політики;

- геополітична – формування власних ресурсів і зміна значущості традиційних ресурсів, створюючи нове середовище геополітичних відносин» [7].

«Засоби масової комунікації надають особливі форми міжособистого спілкування поза межами політичних чи соціальних утворень, що сприяє розмиванню національної самоіндифікації. Телекомунікаційні технології в поєднанні із соціальними надають широкі можливості маніпулювання свідомістю особистості, групи людей, суспільства, формування суспільних цінностей та впливу на масову свідомість у світовому масштабі» [7].

Мас-медіа перетворилися на потужну зброю – засоби інформаційного та політичного впливу, що формують як позитивне, так і негативне ставлення людей до процесів, що відбуваються в світі, країні та за її межами. В останні роки з'явилося таке поняття як «фейкова інформація», яка навмисно розповсюджується мас-медійними каналами за для досягнення певного негативного ефекту.

У цифрову епоху соціальні платформи, такі як *Facebook*, *Instagram*, *YouTube* стали новими каналами масової комунікації, які не лише поширюють контент, а й формують нові типи взаємодії між користувачами. За даними звіту *Digital 2025 Global Overview Report*, соціальними мережами користуються понад 5,24 млрд людей у світі, що становить 63,9 % населення планети. [39].

Facebook, *Instagram* і *YouTube* відіграють ключову роль у поширенні новин, формуванні суспільної думки та мобілізації громадян. Вони стали не лише джерелом інформації, а й інструментом громадянського активізму, політичного діалогу та культурної репрезентації. Зокрема, під час війни в Україні ці платформи

використовуються для координації волонтерських ініціатив, збору коштів, поширення мотивуючого контенту та консолідації суспільства.

Соц мережі, на відміну від журналів, видавництв та офіційних сайтів державного устрою, не несуть відповідальності за таку інформацію за відсутності коректора та законодавчої бази. Такі дії іноді призводять до фатальних наслідків в економічній чи політичній сфері, руйнують імідж країни або певної особистості. Тому в деяких європейських країнах (таких як Франція, Німеччина та Україна) прийняті закони, що запобігають розповсюдженню фейкової інформації в інформаційному просторі цих країн та відповідальність інших країн за поширення недостовірної інформації в світових медіа джерелах.

Розвідки української науковиці Морозової О. фокусуються на дослідженні явища брехні у дискурсі [15, с. 108-114]. Псевдоновини виявила в медійному дискурсі Омельчук Ю. [17]. Американські вчені Бургун Дж. і Хенкок Дж. визначають розпізнання фейку і брехні засобами лінгвістичного аналізу текстів.

Дотичним до поняття інформаційний простір є медіа дискурс.

Даний феномен знайшов належне відображення в працях Потапенка С. (англомовний медіа-дискурс, лінгвокогнітологія) [20], Серажим К. (дискурс як соціолінгвальне явище) [23], Семенець О., (прагматичний потенціал медійного дискурсу: персуазивність) [22], Гнезділової Я.(маніпулюванню) [3] тощо.

На думку вченої Лютянської «мас-медійний дискурс – це сукупність процесів і продуктів мовленнєвої діяльності у сфері масової комунікації. Типи мас-медійного дискурсу визначаються через його комунікативну функцію і канал реалізації. Мас-медійний дискурс реалізується на медійно-орієнтаційному, лінгвокогнітивному та мотиваційному рівнях, які функціонують в межах таких структурних елементів як: загальне орієнтування, виокремлення референтів та міжреферентних зв'язків, встановлення послідовності подій, визначаючи відповідні виміри медіа дискурсу» [13].

Медіа дискурс подає новітню інформацію, яка з'являється в блогах, постах, соц. мережах YouTube, Facebook, Instsgram, виконуючи не тільки інформативну, але й когнітивну, лінгвокраїнознавчу та апелятивну функції. Ці мережі настільки щільно увійшли в життя людей, що останні покоління споживачів отримали відповідні назви: *Net Generation (Net Gen)*, *InternetGeneration (iGen, Generation I)*, *Gen Tech*, *Digital Natives*.

«Це покоління цифрового світу, вседоступного Інтернету, без чіткої межі між реальним та віртуальним світом; мультикультурне, оскільки Інтернет спілкування не розмежовує людей за расовою, гендерною, релігійною тощо ознаками; залежне від реклами, швидко інтегроване в цифрове спілкування, проте зацікавлене у власній безпеці та особистому просторі; здатне виконувати декілька завдань, не концентруючись лише на одному предметі, при цьому краще сприймаючи інформацію візуально».[26, с. 143]

Медіа дискурс є процесом мовленнєвої діяльності, в якому подається інформація не тільки про стан справ у світі, але й увесь набір суб'єктивних, соціокультурних смислів, що є специфічним для окремої нації [127, с. 12], тобто англomовний мас-медійний дискурс передає не лише інформацію про події з життя різних країн та етносів, а й специфічну – про події з життя спільноти.

Зазвичай мас-медійний дискурс включає не тільки вербальну частину (текст), а й невербальну – зображення, графіки та таблиці. Цікавим у цьому ключі є такі продукти медійного дискурсу як меми, карикатури, комікси, демотиватори, які іноді мають лише візуальну складову,

«Медійний дискурс у міжкультурній комунікації є важливою частиною соціокультурних цілей комунікантів. Носії однієї культури (мови) зазвичай мають уявлення про контекстуальну ситуацію у рамках стереотипної взаємодії» [15, с. 100].

Так, в англійськомовному медіа дискурсі деякі українські події або явища стають незрозумілими бо не мають відповідних аналогів в цих культурах. Прикладом такого непорозуміння є кукла-мотанка, яка є оберегом кожної української родини, кодом нації, захистом майбутніх поколінь. Прецедентні прізвища та імя, які пов'язані з історією боротьби українського народу за свободу і незалежність також не викличуть відповідних асоціацій в англійськомовному середовищі. Тому саме продукти медіа дискурсу несуть ту нову інформацію особливо культурного спрямування, яка розширює знання комунікантів медіа дискурсу та їхнє уявлення про ту, чи іншу країну та її культурну специфіку або соціальну проблематику. Важливу роль у цьому контексті відведено культурним реаліям країни, які ідентифікують її символіку, кодують історичні та культурні події. Така інформація в медійному дискурсі сприяє ознайомленню широкого кола комунікативів з країною та її культурою.

Отже, ретроспективний аналіз наукової літератури довів існування в Інтернет мережі понять «інформаційний простір» та «медіа дискурс», які націлені на розгалуження новітньої інформації для своїх споживачів-комунікантів. Комунікативна функція та канали реалізації визначають типи медіа дискурсу. Засоби масової інформації є невід'ємним компонентом медіа дискурсу, які налічують телебачення, радіо, газети, журнали та веб сайти. Останнім часом саме он-лайн медіа комунікації (веб сайти, соцмережі) є найбільш ефективним і швидким засобом передачі та отримання інформації.

РОЗДІЛ 2. ЗАСОБИ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ КУЛЬТУРНИХ РЕАЛІЙ

2.1. Осмислення українських культурних реалій в медіа просторі Канади

Протягом останніх тисячоліть, незважаючи на постійні утиски й численні спроби зруйнувати його надбання, український народ зумів зберегти та розвинути високий рівень культурного життя, яке тепер прагне поширити й на теренах Канади. Міцні зв'язки між Україною та Канадою історичної налічують багато років, тим самим, охоплюючи цілу низку різноманітних сфер: починаючи з дипломатії, продовжуючи кріпкою культурною співпрацею, підтримку якої, десятиліттями вибудовувала українська діаспора, котра відіграє ключову роль у збереженні національної ідентичності нашого народу.

Особливістю українсько-канадської співпраці є значна кількість представників української діаспори в Канаді, які активно беруть участь у становленні та розвитку двосторонніх відносин. Канада підтримує Україну, сприяючи її розвитку та допомагаючи подолати кризові моменти в державі [27, с. 101].

Двосторонні відносини базуються на дипломатичній роботі таких установ як: Посольство Канади в Україні (Київ) та Консульство Канади у Львові, Посольство України в Канаді (Оттава), а також Генеральне консульство в Торонто та Почесне консульство у Ванкувері [1, с. 16]

Рахуємо за потрібним акцентувати нашу увагу на такі позитивні приклади як культурно-інформаційні центри при дипломатичних установах України за кордоном, адже саме вони активно співпрацюють з українсько-канадської діаспорою, організовуючи культурні тематичні заходи: традиційні свята, виступи народних колективів та ансамблів, художні виставки, літературні вечори тощо.

Українсько-канадські культурні зв'язки сьогодні можна сприймати як багатогранну структуру, до якої входять українці, що в різний час приїжджали до Канади, привносячи свою культуру і традиції.

Українсько-канадська співпраця в культурно-гуманітарній сфері має добре розвинену систему, яка включає численні громадські та культурні організації, наукові й дослідницькі установи, музеї, художні колективи та мистецькі об'єднання. Завдяки цьому активно розвиваються прямі міжособистісні зв'язки між громадянами та неурядовими організаціями двох країн.

Інтерес до культурної спадщини будь якої країни спонукає вивчати і досліджувати її традиції, фольклор та реалії. В наш час українська культура і взагалі феномен «українець» викликає жвавий інтерес у всій світовій спільноті, тому і розгляд реалій українського народу, залучення до традицій українського фольклору у фокусі уваги медійних засобів, як трансляторів нової інформації. Велика українська діаспора, що багато років існує в Канаді, розширює уявлення про нашу країну пересічних громадян Канади та інших націй.

Підтвердженням наших думок є активна вебсторінка канадського професора університету Томпсон Ріверс (TRU) українського походження — Олександра Кондрашова. Так, вихідець зі Львову, працюючи у царині соціальної роботи, веде свій блог, просвітлюючи духовне та культурне надбання українського народу. [33]

Цікавим є той факт, як професор вивчає надбання України з різних аспектів. Так, наприклад, у його дописі «*Celebrating Ukrainian Heritage Day in British Columbia: From Pylypiv to the Pacific*» він акцентує увагу читачів на історичну подію, котру прожили українці, зазиваючи реципієнтів до «уявної», проте такої дійсної буденності: «...*imagine you are born in a village in Galicia or Bukovyna in the 1870s. Around you, endless fields of wheat..., but none of it belongs to your family... The Austrian Empire rules over you with an iron fist. Your Ukrainian language is suppressed, your Orthodox or Greek Catholic faith barely tolerated.*» [32]

Саме географічні реалії *Bukovyna*, *Pylypiv*, *Galicia* – реалії, що сприяли формуванню культурних особливостей українського народу.

Публікація в соц. мережі під назвою *Ukrainian Heritage Day* – є згадкою про День Української спадщини, що є офіційним світом в Канаді, та святкується 7 вересня, вшановуючи перших мігрантів. "*Today, we proudly recognize September 7 as Ukrainian Heritage Day. This day commemorates the arrival of the first Ukrainian immigrants to Canada in 1891 and celebrates the lasting impact of Ukrainian Canadians on our province.*" – коментує мер Пітерборо, Онтаріо Джеф Ліф. [47] Дана реалія вербалізує святкування дня українських мігрантів, що приїхали до Канади та любов українського народу до Батьківщини навіть попри кілометри відстані.

У мас медійному просторі з'являються публікації, які розкривають сутність українських свят, традицій, національного вбрання, символіки, що складає реалії країни.

Так, в соц. мережі Instagram з'явилося відео канадського фотографа з Ванкувера про святкування ІВАНА Купала, яке є втіленням традицій українського народу. Надпис «*KUPALA Tradition that survived centuries*» вербалізує дух і ціннісні орієнтири українців, які зберігаються століттями і не руйнуються ніякими негативними подіями. [42]

У мережі Facebook, а саме в публікації групи українсько-канадського танцювального гуртка під назвою "*Simya*", також приділено уваги цьому святу: автор заглиблюється в фольклорний контент свята: «*this symbolised the birth of the summer sun – Kupala, and thus ended the domination of the spring sun – Yarilo*». «*Unmarried women wear floral wreaths or vinky (vinok) in their hair*» [42].

Віночки, які незаміжні дівчата кидали у річку, потім вибирали чоловіки, вони ставали подружжям. Дана реалія вербалізує красу жіночу і цінність родинних стосунків.

Українська діаспора в Канаді має багату історію існування та вшановує традиції свого народу далеко за межами батьківщини. Танцювальний гурт з Калгарі, в якому понад 200 учасників, вчать українські народні танці та виступають

з ними, гастролуючи по містах Канади. Назва їх організації «Тризуб». Також гурт пропонує послуги для навчання українського танцю та балету. [46]

Пост у соц. мережі про святкування 50 річниці з дня створення танцювального ансамблю тому підтвердження: *«the celebration of the 50th anniversary of the Tryzub Ukrainian Dance Society took place these days. Since its inception in 1974, Tryzub has stood as a beacon of artistic excellence, a symphony of spirited footwork and colorful costumes that tell the story of Ukraine's rich heritage». “The first half of the show introduces an original storyline centered around Ukrainian folk hero Oleksa Dovbush—an outlaw, a hero to the people, and leader of the Opryshky. “Net proceeds of “Dzvinka” performances will be dedicated to supporting Ukrainian Newcomers “.* [46]

Національному герою Олексу Довбушу присвячено танцювальне дійство “DZVINKA”, що розкриває незламний дух людини у боротьбі за свободу. Кошти від вистави підуть на потреби тих, хто приїхав до Канади, спасаючись від війни, хто прагне жити у вільній країні. Так історичне минуле тісно пов’язане з сьогоденним життям українців та їх боротьбою за свободу з рашистськими нападниками. Національні реалії *Tryzub, Opryshky, Oleksa Dovbush* – реалії української історії, яка відображається в культурі народу.

Рисунок 2.1. "Dzvika" автор: Tryzub Ukrainian Dance Society

Заснований у 1930 році, в Едмонтоні, Альберта, журнал «*the New Pathway*» вже понад 85 років є рупором Української національної федерації Канади. Так, на їх офіційному сайті нас зацікавив мотив та сама історія заснування нового джерела. [44]

“*New Pathway*” або ж «Новий Шлях» [42] - назва, запропонована самими редакторами, - була створена як пресова зброя для боротьби за незалежність України 1917-1921 рр. Автори згадують часову періодику «*the Sich Sharpshooters* (Січові стрільці)», або ж військовий підрозділ Наддніпрянської Армії УНР, відомі своєю стійкою, відчайдушною боротьбою за незалежність України.

Ця військова реалія, відтворена способом транслітерації та кальки, вербалізує метафоричне значення: «жага до волі», «незламність», «свобода».

Цікавим на наш погляд відзначити наступний коментар: «“*New Pathway*” став провідним голосом “*of the Melnykivtsi*”, а “*Banderivtsi*” заснували свою особисту газету “*the Ukrainian Echo*” (Гомін України).»

Такі метонімічні приклади як “*Melnykivtsi*” та “*Banderivtsi*” є національними реаліями, що формують символічне значення національного духу, єдності та мужності.

The Ukrainian Youth Unity Complex, або ж Дім української молоді, був побудований діаспорою у 1973 році, Едмонтон, Альберта, на підтримку культурної спадщини та духовно-інтелектуальних перлів України. Так, центр став осередком таких вагомих організацій як “*the Ukrainian Youth Association*”, “*the League of Ukrainian Canadians*”, “*the League of Ukrainian Canadian Women*” and the “*Verkhovyna Ukrainian Song and Dance Ensemble*”. [29]

Український пісенно-танцювальний ансамбль “*Verkhovyna*”, на своїй офіційній вебсторінці нотує, що «серед їх учасників представлено широке коло української громади: від українців, які нещодавно переїхали до Канади, до українців-канадців у четвертому поколінні.» [28]

Сама назва містить у собі провідну географічну реалію “*Verkhovyna*”, котра статично відіграла свою функцію, вербалізуючи такі символічно насичені значення: «українські гори», «національна спадщина», «національний колорит».

Лінгвістично цікавим на наш погляд є афіша їх останнього прощального перформансу, а саме „*Bud'mo Zabava*“. [28] Вислів “*Bud'mo*” у цьому контексті містить у собі подвійне значення: спонукальний вигук до дії (англ. еквівалент “*Let's*”); або ж сталий вираз української культури, котрий часто виконує функцію тосту (англ. еквівалент “*Cheers*”); У нашому прикладі реалія перекладена способом транслітерації – „*Bud'mo Zabava*“, проте, пропонуючи прямий переклад, або ж, як спосіб перекладу – кальку, можемо запропонувати такі варіанти: “*Cheers to the fun!*” та “*Let's have a great time*”. Так, можемо переконатися, як цей приклад етнографічної реалії доречно існує у своїй первинній формі, виступаючи символом українських традицій та українського гумору.

Рисунок 2.2. "Bub'mo zabava" автор: Ukrainian Youth Unity Complex

Цікавим з лінгвістичного погляду є пост канадської групи «*BORSCHT TALK CANADA!*» на платформі Facebook, де автор, а саме шеф Джахед, ділиться добіркою «*Famous Ukrainian Cuisine Dishes*». [31]

Дійсно, багата українська культура, особливо гастрономічне надбання нації, століттями цікавили світовий простір. Всесвітньо відомий український борщ з варениками – є невід’ємними культовими стравами, котрі мають не лише насичений смак, а й історію та символічне значення.

Усі сакральні свята – Різдво, Старий новий рік, Великдень, автентично супроводжувалися приготуванням страв. Згадаймо, традиційні 12 пісних страв на Святвечір, та кожна із них несе у собі метафоричне значення: вареники – символ достатку та ситості, хліб – символ смерті та воскресіння, пісний борщ, через свій насичений червоний колір – символ крові немовлят Віфлеєма, котрий Ірод наказав вбити, пампушки – символ радості від свята, дароване Богом у цей день, і тд.

Так, публікація «*Famous Ukrainian Cuisine Dishes*» передбачає ознайомлення англійськомовних реципієнтів з багатством української спадщини та кулінарії шляхом занурення в такі побутові реалії як-то: “varenyky“, “holubtsi“, “deruny“, “salo“, “nalysnyky“, “shkvarky“, “pampushky“, “kutia”.

Рисунок 2.3. "Famous Ukrainian Cuisine Dishes" автор: Chef Jahed

Також нас зацікавив наступний опублікований пост у групі “We love Alberta”, у котрому автор висвітлює найбільший вареник в світі. “The ‘largest’ perogy”, а саме статуя, висотою 27 футів та вагою приблизно 6000 фунтів, була споруджена в 1993 р. у місці Глендон, Альберта, Канада. [51]

За вмотивованою ідеєю митців, цей придорожній елемент мав на меті бути стимулюючою туристичною атракцією у селі, котре у 90-ті рр. переживало скрутні часи. Зараз – виделка з вареником – це культурний символ і головний об’єкт інтересу відвідувачів; це предмет гордості для Глендона, відомого як столиця вареників світу, і частина мережі придорожніх атракцій “*Prairie Giants*” у провінції. [51]

Лінгвістично, нас цікавить спосіб відтворення реалії вареник – “*perogy*”, варто зазначити, що англійський відповідник немає форми однини, а завжди виконується у множині.

Дійсно, вареник, як страва, є міжнаціональною: кожна МО має свій відповідник. Якщо використати описовий спосіб відтворення реалій, а саме: “*dough stuffed with a variety of savory or sweet fillings*” реципієнти можуть сприйняти її доместиковано, наприклад, “*dumplings*” (Китай), “*momos*” (Непал), “*perogies*” (Україна, Польща), “*khinkali*”, (Сакартвело) “*ravioli*” (Італія).

Історично, в українсько-канадській громаді, страва «вареники» не відтворюються способом транслітерації; так, їй «нав’язана» назва “*perogy*”, що лінгвістично, українців «обурює», як мову МО, адже пироги — це страва з тіста, з начинкою або без неї, яку печуть у духовці (англ. “*pie*”). Дійсно, сучасна літературна українська мова тлумачить, що «вареник» є коректною формою назви, проте в деяких регіонах України присутні діалектизми цієї страви.

Зазначимо, що українці Західної України були змушені масово емігрувати з різних причин, емігранти почали залишати рідну землю ще до 1891 року.

Першими офіційно зареєстрованими українськими іммігрантами, які прибули до Канади, були Василій Еленіак та Іван Пилипівський (Пилипів) із карпатського села Небилів у Західній Україні. Вони прибули до Монреалю на пароплаві S.S. Oregon 7 вересня 1891 року і поїздом поїхали до Вінніпега. [36]

Рисунок 2.4. "The Largest Perogy in Alberta" автор: Grace Gal

Українці, які проживають за межами батьківщини, роблять значний культурний, інформаційний і політичний внесок у формування позитивного іміджу України на міжнародній арені. У Канаді за ініціативою діаспори створені українські центри та організації, що стимулюють розвиток міждержавної співпраці. Проведення культурних та мистецьких заходів має важливе значення для зміцнення українсько-канадських зв'язків. Найвідоміші українські фестивалі в Канаді вже стали невід'ємною частиною її культурного спадку.

Розвиток фестивального руху серед українців у Канаді є ключовим кроком для збереження національної культури та сприяння міжкультурній взаємодії, яка,

своєю чергою, виступає важливим інструментом підтримки зовнішньополітичних інтересів України.

На основі зібраного матеріалу: публікацій, відео, соціальних мереж, мистецьких подій здійснено типологізацію реалій відповідно до класифікації К. Геншельманн:

1. Етнографічні реалії: свято Івана Купала (*Ivana Kupala*), елементи народного танцю (*Horak, Zabava*), традиційний одяг (*vinok*), транслітеровані назви постановок (*Dzvinka*), вигук «Будьмо!» (*Bud'mo*). Вони формують духовне поле української культури в Канаді, український національний символ – тризуб (*Tryzub*), образ Олекси Довбуша (*Oleksa Dovbush*), опришки (*Opryshky*), згадка про мельниківців (*Melnykivtsi*) та бандерівців (*Banderivtsi*). Ці реалії репрезентуються через назви культурних центрів, мистецькі постановки, історичні нариси та культурні комеморації.

2. Географічні реалії: Буковина (*Bukovyna*), Пилипів (*Pylypiv*), Галичина (*Galicia*), Верховина (*Verkhovyna*), транслітеровані назви такої різноманітної багатой української території.

3. Військова реалії: Січові стрільці (*the Sich Sharpshooters*).

4. Побутові реалії: гастрономічні назви українських народних страв вареники (*varenyky*), голубці (*holubtsi*), деруни (*deruny*), сало (*salo*), налисники (*nalysnyky*), шкварки (*shkvarky*), пампушки (*pampushky*), кутя (*kutia*).

Таким чином, така типологізація дозволяє системно осмислити, що українські реалії сьогодні широко коментуються англомовними масмедіа, серед яких Канада посідає одне з перших місць як країна, де численна діаспора українців примножує свої культурні традиції.

2.1 Сприйняття культурних реалій України англійськомовними ЗМІ

Українська культурна спадщина століттями цікавила міжнародне товариство. З урахуванням сучасних реалій, котрі спіткали долю України, а саме повномасштабне вторгнення на її територію країною-агресором та наслідки, понесені її жителями, мас медіа, публічні діячі та світові політики активно беруть участь у підтримці та розповсюдженні Української культурної спадщини.

Активно пропагують набутий скарб нашої нації й українська діаспора. Так, наприклад, цікавий логотип, дизайн і сама назва українського ресторану в Огайо, США, лише підтверджують, що українсько-американська діаспора дорожить своїм корінням та культурною спадщиною. [43]

Лінгвістично, нас зацікавила географічна реалія “*Soloway*”, а саме: способом транслітерації було закодовано глибоке значення “*Solo way*”. Для англійськомовного носія через гру слів словосполучення *solo way* позначає самотнього птаха. Тобто в контексті самої назви-реалії імплікована ідея-символ: соловей – українець, котрий душею та серцем відданий своїй Батьківщині, проте він залишається тим відлюдником, що мусить адаптуватися до умов, що його спіткають.

Рисунок 2.5. "Soloway" автор: Соломія Ткачук

Акцентуючи увагу на дизайнерському підході оформлення закладу, власники підкреслюють, що рішення використати «код нації», а саме вишиванку, було вагомо обґрунтовано, адже *“vyshyvanka is not just clothing, but a symbol of their genetic code, conveying traditions and history from generation to generation,”* – коментує Соломія Ткачук, ідейна засновниця. [43]

На нашу думку, слід згадати й опубліковану діаспорою статтю на сайті *V-Doma* про день вишиванки, *Vyshyvanka Day*. Цей день не просто про єдність українців по всьому світу, але й про давню традицію, культурну спадщину, ідентичність: *“Its roots date back millennia, to the Trypillian culture”*. Так, історична реалія *“Trypillian culture”* відтворена транслітерацією та калькою лаконічно інтерпретує глибку, насичену історію нашого краю. [50]

Вишиванка - культурний оберіг, високий моральний здобуток, плодovitий духовний зміст нації. Кожному регіону нашої країни притаманні особисті вишукані автентичні орнаменти, кольори, символи. Географічні реалії *“Polissya”*, *“Podillia”*, *“Poltava”* несуть у собі алегоричні значення «любов до землі», «мудрість нащадків».

Автор статті акцентує, що наша національна цілісність, котра вшита у вишиванці, постає як *“shield against Russification.”* Нижче наведені географічні реалії несуть у собі метафоричний сенс «місто-герой»: *“Kherson”*, *“Melitopol”*, *“Irpin”*, *“Bucha”*.

Спілка бандуристів північної Америки, *Ukrainian Bandurist Chorus of North America*, на своїй офіційній сторінці діляться не лише програмами гастролей, а й багатою історією чудових струнних інструментів бандури та кобзи. *“The kobzari developed a unique Homeric epic song form known as the duma (pronounced dooma), literally meaning thought or reflection (plural form is dumy).”* [30]

Не оминули автори і кобзаря Остапа Вересая “*a blind kobzar named Ostap Veresai.*” Лінгвістично, нами звернено увагу на такі мистецько-культурні реалії як: “*kobza*”, “*bandura*”, “*kobzari*”, “*duma*”; саме вони, вербалізують ці назви та окреслюють музичне надбання українського народу та висвітлюють значення, статус та повагу до кобзарів, що у собі плекає український народ століттями.

Згадаючи Івана Кучугури-Кучаренка, відомого українського кобзаря 1910-1930 рр., автори нотують про періодику та географічне положення тогочасної української держави, висвітлюючи важливі для нас історичні реалії: *the Ukrainian National Republic under Symon Petlura, the Ukrainian Soviet Socialist Republic, Ukrainian kozaks.*

На периферії соціальної платформи Instagram та її англійськомовних спільнот, нашу увагу привернула латвійська художниця Егле Плитникайте. Саме вона та її робота знаменується на обкладинці всесвітньо відомого новинного ресурсу “*The GuardianWeekly*”. Своєму творінню мистецтва авторка надала назву “*Ukraine resists*”, коментуючи свою провідну мету як “*to depict the unbreakable spirit of Ukrainian people who united for the country in the darkest hour...*” [34]

Зазначимо, свою думку, Егле завершує суспільно-політичною реалією “*Slava Ukraini, heroyam slava!*” (*Glory to Ukraine, glory to the heroes*). Використання транслітерації та кальки авторкою у цьому дописі є доречним, адже такий метод передбачає охоплення світової аудиторії, зі збереження автентичного значення.

Рисунок 2.6. "Ukraine resists" автор: Egle Plytnikaite

Цікавим прикладом на нашу думку є Ірландська рок-група "U2" та її композитор і фронтмен Боно. На своїй офіційній сторінці Instagram Боно та Зейд Едж (*The Edge*), лід-гітарист, клавішник та вокал, опублікували відео, де речитативом виконують вірш Тараса Шевченка. Душевно пронизаним тягарем війни, Боно, в 3 річницю кривавої війни, присвятив своє виконання віршу *"to all who believe in freedom and sense the jeopardy."* [48]

Свій пост Боно підписав як *"My Friendly Epistle by Taras Shevchenko"*, далі в описі слідує переклад віршу «І мертвим, і живим, і ненародженим», або ж *"To the Dead, the Living, and to Those Yet Unborn"*:

"... Come to your senses, ruthless ones,

O stupid children, Folly's sons!

And bring the peaceful paradise,

You own Ukraine, before your eyes..."

Рисунок 2.7. " Then in Our Own House You Will See True Justice, Strength, and Liberty!" автор: U2, Bono

Ця культурно-мистецька реалія вербалізує такі символи-образи: «панібрат», «правда», «любов до рідної землі».

Фінська група *"The Rasmus"* з самого початку повномасштабного вторгнення росією на території України, підтримує нашу державу. Офіційно, вони - *перший іноземний гурт*, котрий з початку 3-річної війни наважився дати концерт у столиці нашої країни, Києві. Навіть щоденні обстріли не спинили умотивований дух гурту.

У своєму нещодавно опублікованому відео зареєстрованому матеріалі *"The Rasmus in Ukraine (Documentary 2025) Atlas Festival The Good Donations Foundation"*, зафіксованому у соцмережі *YouTube*, члени гурту діляться своїми емоціями та враженнями, пережитими за ці дні в Україні. [45]

Фронтмен групи, Лаурі, згадує як «біля церкви, на площі була стіна *"Memory Wall of Fallen Defenders of Ukraine in Russian-Ukrainian War"*, котра мала сотні і тисячі фотографій людей, котрі померли в цій війні.» Детальніше про враження Лаурі від побаченого меморіалу: *"It was an overwhelming sight... These people have been fighting there, - and they have died. The eyes are staring at you, the young boys on the wall."* [45]

Ця сучасно сформована військова реалія вербалізує такі символи-образи: «біль», «смуток», «гнів».

Рисунок 2.8. " Memory Wall of Fallen Defenders of Ukraine in Russian-Ukrainian War " автор: невідомий

Нашу увагу привернула благодійна виставка «*100 Motanka dolls for Peace*», що відбулась у 800-річному храмі Цуругаока Хатімангу, який є духовним святилищем і серцем японського міста Камакура, в Японії. Цей прекрасний храм присвячений Хачіману, божеству-покровителю самураїв, і є одним з найбільших синтоїстських храмів у країні. [35]

Окрім свого культурного значення, виставка мали на меті інформувати японську громадськість про реалії російської агресії проти України та збір коштів для психологічної допомоги дітям, які постраждали від війни. Зокрема, виставка привертає увагу пересічних японських громадян до трагедії викрадення українських дітей російськими злочинцями. [35]

Ідейна майстриня виставки - пані Анна Іноуе, створила одну “*Motanka for peace*” разом з японською майстринею Хацуко Хама. Мотанка – національний символ, що оберігає українські сім’ї, а також є важливим сакральним предметом

для українського народу. Ще з малечку діти граються з лялькою, а традиція плетіння передається з покоління в покоління.

Лінгвістично, нас зацікавив наступний коментар автора статті: *“The Motanka comes from the Ukrainian word ‘to wind’”*. Національна реалія *“motanka”* була відтворена способом транслітерації, а її корінь *«to wind»* (мотати)- калюкою. Ми вважаємо, що обрану стратегію перекладу можна удосконалити, передаючи корінь також транслітерованим способом. Тобто, *The Motanka comes from the Ukrainian word “motaty” (eng. to wind)*. Так, контекстуально, реципієнту легше сприймати реалію та розуміти її словотвір.

Обраний приклад реалії вербалізує такі образи-символи: «сім'я», «оберег», «єдність».

Рисунок 2.9. "100 Motanka for Peace" автор: Анна Іноуе

Аналіз світового англомовного медіа-простору дозволяє виявити, як українські культурні реалії функціонують у глобальному контексті не лише як

лексичні одиниці, а як маркери ідентичності, історичної пам'яті та символічного опору.

У межах цього підпункту здійснено систематизацію реалій, виявлених у міжнародних публікаціях, соціальних мережах, відеоматеріалах і перекладених текстах. Застосовано класифікацію К. Геншельманн, що дозволяє не просто описати способи передачі реалій, а й простежити їхню семантичну трансформацію в іншомовному культурному середовищі:

1. Етнографічні реалії: свято Вишиванки (*Vyshyvanka Day*), кобраз Остап Вересай (*Ostap Veresai*), соловей (*soloway*), оберіг мотанка (*motanka*), Тарас Шевченко (*Taras Shevchenko*), кобза (*kobza*), бандура (*bandura*), кобзарі (*kobzari*), дума (*duma*), “*To the Dead, the Living, and to Those Yet Unborn*”;

2. Географічні реалії: Полісся (*Polissya*), Поділля (*Podillia*), Полтава (*Poltava*), Херсон (*Kherson*), Мелітополь (*Melitopol*), Ірпінь (*Irpin*), Буча (*Bucha*).

3. Суспільно-політичні реалії: Слава Україні, героям слава! (*Slava Ukraini, heroyam slava! Glory to Ukraine, glory to the heroes*).

4. Військові реалії: російсько-українська війна (*Russian-Ukrainian War*), полеглі захисники України (*Fallen Defenders of Ukraine*).

5. Історичні реалії: Українська Народна Республіка (УНР) під керівництвом Симона Петлюри (*the Ukrainian National Republic under Symon Petlura*), Українська Радянська Соціалістична Республіка (УРСР) (*the Ukrainian Soviet Socialist Republic*), українські козаки (*Ukrainian kozaks*), трипільська культура (*Trypillian culture*).

Таким чином, варто зазначити: відтворення реалій — це не буквальний переклад слів, а пошук відповідників, які здатні передати зміст, функцію та культурне навантаження оригіналу.

Мовні одиниці не просто замінюються іншими — вони вбудовуються в іншу систему мислення, де значення формуються в новому культурному контексті. Головне завдання — використання умовних замінів, які дозволяють іншомовному

читачеві сприймати текст як автентичний, навіть якщо він не є тотожним оригіналу. Саме ця здатність зберігати смислову цілісність при зміні мовної форми і робить переклад особливим видом міжкультурної комунікації.

ВИСНОВКИ

Ретроспективний аналіз наукових розвідок дав підстави визначити поняття «реалія» як слова або словосполучення, що називають об'єкти, характерні для життя одного народу і чужі іншому. Послугуючись здобутками науковців щодо визначення типології реалій, нами було використано класифікацію перекладознавиці К. Геншельманн, що відгукується з С. Влаховим і С. Флоріним.

У контексті нашого дослідження було висвітлено кореляцію понять «інформаційний простір» та «медіа дискурс», які націлені на розгалуження новітньої інформації для своїх споживачів-комунікантів.

Особливо нашу увагу було звернено на осмислення українських культурних реалій в медіа просторі Канади. Їхнє відтворення здійснюється за допомогою транслітерації, калькування, описових конструкцій, культурно адаптованих аналогів та комбінованих перекладацьких моделей.

Доповненням до загальних висновків стали результати аналізу медіа-простору англійськомовних ЗМІ інших країн. Зібрані приклади свідчать, що українські культурні реалії активно функціонують у міжнародному інформаційному середовищі. Такі реалії не лише зберігають національну специфіку, а й набувають нових значень у межах глобального символічного наративу, особливо в контексті війни, еміграції, культурної мобілізації та переосмислення ідентичності.

Типологія реалій, застосована в роботі, дала змогу системно осмислити процес їхньої семантичної трансформації в англomовному медіа-дискурсі. Етнографічні, національні, географічні, суспільно-політичні, військові, мистецько-культурні реалії функціонують не лише як лексичні одиниці, а й як маркери ідентичності, засоби культурної пам'яті та інструменти дипломатичного впливу.

Це дає змогу акцентувати, що відтворення реалій – не просто мовна операція, а вагомий акт збереження міжкультурного посередництва, який вимагає глибокого розуміння контексту, символіки та ціннісних орієнтацій.

Так, українські реалії в англійськомовному медіа дискурсі – це багатовимірний феномен культурного набутку, що століттями нація вмотивовано зберігала. Їхнє контекстуальне відтворення демонструє важливість спеціалістів таких галузей як перекладознавство, культурологія, лексикографія, журналістика. Українські реалії – репрезентуються як провідні осередки міжкультурної дипломатії, що стимулюють розвитку порозуміння глобального світу з українською спадщиною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бессонова М. Пріоритети сучасних канадсько-українських відносин. Україна – Канада: Матеріали I Міжнародного науково-практичного конгресу з канадознавства. 21–21 червня 2018 року, м. Луцьк, Україна.
2. Буслаєва К.О. Особливості передачі українських реалій засобами англійської мови у перекладі історичної повісті І. Франка «Захар Беркут». *Вісник Запорізького державного університету*. 2000. № 1. С. 31–34.
3. Гнезділова Я. Когнітивно-дискурсивні моделі англomовної маніпулятивної метакомунікації: докт. філол. наук. Київський національний лінгвістичний університет. Київ, 2021. 502 с.
4. Голиборода І.М. Особливості перекладу реалій Галичини на англійську мову. *Український Науковий збірник*. 2011. Вип. 123. С. 226–231.
5. Григор'єва О. Прагматичний аспект перекладу: засоби прагматичної адаптації тексту. УДК 81'25.
URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/server/api/core/bitstreams/92cac267-c958-44b3-9d71-9892819bb10f/content> (дата звернення: 21.10.2025).
6. Дубас О.П. Сучасні наукові підходи до дослідження інформаційно - комунікаційного простору. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна*. Серія: Питання політології. 2010. №912. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/26693/22-Dubas.pdf>
7. Дубняк К.А. Інформаційний простір: структура та функціональні параметри. Серія: *Соціальні комунікації*. 2015. № 4(24). URL: <http://surl.li/dvbbk>
8. Ель Тахраві Б. Б., Манакін В. М. Особливості перекладу реалій. *Вісник студентського наукового товариства*. Вип.12. 2020. С. 232- 236.

9. Захаренко, К. Засоби масової інформації як інструмент та механізм розвитку інформаційного суспільства / К. Захаренко // *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 7 : Релігієзнавство. Культурологія. Філософія* : [зб. наук. праць]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – Вип. 39 (52). – С. 79-87. [URI http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/25118](http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/25118)
10. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад: на матеріалі англomовних перекладів української прози. Львів : Видавництво при Львівському університеті, 1989. 216 с.
11. Куліш, В., & Гарах, О. (2020). ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ КУЛЬТУРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ. *Молодий вчений*, 12 (88), 64-68. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-12-88-14>
12. Кушніров М. Дискурсивне спотворення інформації в англomовних ЗМІ. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип.66.Т.2. 2023. С.134-139.
13. Лютянська Н. Мас-медійний дискурс: типологічні та структурно-організаційні особливості. *Наукові записки НДУ імені Миколи Гоголя. Філологічні науки*. 2014. Книга 2. С. 137-141.
14. Макаренко Л.Л. Роль інформаційно - освітнього середовища в процесі формування інформаційної культури. *Педагогічні науки*. Випуск 107. 2012. С.102-117.
15. Морозова О. Модифікації базової тональності неправдивих висловлень. *Записки з романо-германської філології*. Одеса: Фенікс, 2015. Вип. 1. С. 108-114.
16. Мукатаєва Я.В. Слова-реалії як вид безеквівалентної лексики та їх класифікація. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2022 № 55 С. 174-177.

17. Омельчук Ю. Псевдоновини як жанр сучасного англомовного медіадискурсу: лінгвокогнітивний, комунікативно-прагматичний параметри: дис. ... канд. філол. наук. Запоріжжя, 2018. 230 с.
18. Пелешишин А.М., Гумінський Р.В. Модель інформаційного середовища віртуальної спільноти. *Европейський журнал передових технологій*. 2014. №2/2(68). С.10-16. URL: <https://cutt.ly/t1wD3T1>
19. Посмітна В. Комунікативні стратегії та тактики мас-медійного дискурсу в аспекті потенційної загрози деструктивного мовного впливу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. Одеса: МГУ, 2019. Вип. 39, том 3. С. 123-126.
20. Потапенко С. Сучасний англомовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти: монографія. Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. 391 с.
21. Риженко М.А. Ємець О.А. Міжкультурна та кроскультурна мовленнєва комунікація в межах англомовного дискурсу. *Studia Linguistica*. 2011. Випуск 5, ч. 1. С. 505–510.
22. Семенець О. Дискурсивні практики сучасної медіа-сфери (філософські та комунікативно-прагматичні аспекти). *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2011. Вип 96 (1). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. С. 268-272.
23. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність (на матеріалах сучасної газетної публіцистики): монографія. Київ, 2002. 392 с
24. Сизонов Д. Медіатекст та медіадискурс у сучасному медійному просторі. *Studia Linguistica*. Київ, 2013. Вип. 7. С. 389-392.
25. Хавкіна О., Корінь К. Відтворення українських історичних реалій англійською мовою (на матеріалі «історії України» о. субтельного). *Закарпатські*

філологічні студії. 2020. Vol. 2, no. 14. P. 107–112.
URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2020.14-2.20> (date of access: 21.10.2025).

26. Чумак Л. М., Сниховська І. Е. Структурно-семантичні та функціональні особливості лексичних інновацій, які виражають поняття "generation" в сучасному англомовному медійному дискурсі. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Серія «Філологічні науки». Випуск 1(89) С.140-145

27. Яценко О.К. Торговельно-економічне співробітництво України та Канади в умовах сучасних інтеграційних процесів. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Львів : В-цтво «Політехніка». 2016. 472 с.

28. About – Verkhovyna Ensemble. Verkhovyna Ensemble.
URL: <http://www.verkhovyna.ca/aboutus> (date of access: 21.10.2025).

29. About Us Uyuc. Uyuc. URL: <https://www.uyuc.ca/about> (date of access: 21.10.2025).

30. Bandura History | Ukrainian Bandurist Chorus of North America. UBC.
URL: <https://www.bandura.org/bandura-history> (date of access: 21.10.2025).

31. Borscht talk Canada!!. [Famous Ukrainian cuisine dishes]. Facebook.
URL: <https://www.facebook.com/share/p/1BXRsvTU9Z/?mibextid=wwXIfr> (date of access: 21.10.2025).

32. Celebrating Ukrainian Heritage Day in British Columbia: From Pylypiv to the Pacific. DROKACADEMY. URL: <https://krasun.ca/2025/09/07/celebrating-ukrainian-heritage-day-in-british-columbia-from-pylypiv-to-the-pacific/> (date of access: 21.10.2025).

33. Drokacademy. Drokacademy. URL: <https://krasun.ca/> (date of access: 21.10.2025).

34. Egle Plytnikaite. egle plytnikaite. URL: <http://egle.plytnikaite.com/> (date of access: 21.10.2025).

35. Exhibition of Ukrainian Motanka Dolls Held at the Ancient Tsurugaoka Hachimangu Shrine in Japan. Breaking News at The Gaze: Your Trusted Source | The Gaze. URL: <https://thegaze.media/news/aitsugi-100-motanka-for-peace-exhibition-of-ukrainian-motanka-dolls-held-at-the-ancient-tsurugaoka-hachimangu-shrine-in-japan> (date of access: 21.10.2025).

36. First Wave of Ukrainian Immigration to Canada, 1891-1914. Projects - Community Stories collection. URL: https://www.communitystories.ca/v1/pm_v2.php?id=story_line&lg=English&fl=0&ex=00000464&sl=5504&pos=1 (date of access: 21.10.2025).

37. Goban-Klas T. Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu. Warszawa, Kraków: Wydawnictwo naukowe PWN, 1999. 336 s.

38. Henschelmann Käthe. Technik des Übersetzens: Französisch-Deutsch. Quelle & Meyer, Heidelberg 1980, ISBN 3-494-01018-8.

39. Kemp S. Digital 2025: Global Overview Report [Електронний ресурс] / S. Kemp ; We Are Social, Meltwater. – DataReportal, 2025. – Режим доступу: <https://datareportal.com/reports/digital-2025-global-overview-report>

40. Kolpakova Y. S., Hniedkova O. H. PECULIARITIES OF WORD-REALITY CLASSIFICATIONS. "Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University", Series: "Philology. Journalism". 2024. No. 6. P. 107–114. URL: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/18> (date of access: 21.10.2025).

41. Muhammad Z. The start of 2022 saw many major news sites see. Digital Information World. 29.03.2022. URL: <https://cutt.ly/z1etxHY>

42. Simya Ukrainian dance group. [Sim'ya was able to do some Ivana Kupala traditions

last

year!]. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/share/p/19anqCKuCN/?mibextid=wWxIfR> (date of access: 21.10.2025).

43. SoloWay: Ukrainian oasis of comfort in the heart of Ohio - V-doma.com. V-doma.com - Інформаційний сайт для українців. URL: <https://www.v-doma.com/us/services/soloway-ukranskyy-ostrivets-zatyshku-v-sertsy-ohayo> (date of access: 21.10.2025).

44. The New Pathway Ukrainian News. URL: <https://newpathway.ca>.

45. The Rasmus. The Rasmus in Ukraine (Documentary 2025) | Atlas Festival | The Good Donations Foundation, 2025. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=TRedt7mXlNk> (date of access: 21.10.2025).

46. Tryzub Ukrainian Dance Society. ["Dzvinka," Tryzub's 50th Anniversary Show]. Facebook. URL: <https://facebook.com/events/s/dzvinka-kamloops-sept-21-tryzu/1373278017258915/> (date of access: 21.10.2025).

47. Ukrainian Heritage Day is September 7. City of Peterborough. URL: <https://www.peterborough.ca/news/posts/ukrainian-heritage-day-is-september> (date of access: 21.10.2025).

48. U2. [Edge and I sent the above reading and piano piece to President Zelenskyy in the days after Russia invaded Ukraine]. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/reel/DGcjjDxRNYq/?igsh=ZHVyYmwzZnZ3anVz> (date of access: 21.10.2025).

49. Vlahov S. Florin. S. The Translation of Realia: how to render words that mean culture-specific things / ed. by Bruno Osimo. 2022. 98 p.

50. Vyshyvanka Day 2025: Ukraine's Symbol Uniting the World - V-doma.com. V-doma.com - Інформаційний сайт для українців. URL: <https://www.v-doma.com/us/novyny/den-vyshyvanky-2025-symvol-ukrany-shcho-yednaye-svit> (date of access: 21.10.2025).

51. We love Alberta. The "largest" perogy in Alberta. Facebook.
URL: <https://www.facebook.com/share/p/1BJkb2dz23/?mibextid=wwXIfr> (date of
access: 21.10.2025).